

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 an 10 cor.
pe 1/2 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.

Astăzi abonamentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori neînscrise nu se primesc.

Semne bune.

Toți cititorii noștri să dea atenție deosebită rapoartelor ce publicăm despre sinodul ce s'a ținut în Blaj sub presidenția I. P. S. Sale Metropolitului Dr. Victor Mihályi.

Dacă nu se poate ascunde, ba din contră: este o datorie să se mărturisească *primejdia ce amenință biserica română greco-catolică*, deoarece-ce numai cunoscându-se *primejdia*, ea se poate înlătura, — apoi tot așa de adevărat este, că e un semn bun când vedem pe cei competenți nu numai preocupându-se de răul constatat, dar și luând hotărâri bărbătești pentru sanarea lui.

Un ast-fel de act energic ni-se pare convocarea la Blaj a Sinodului arhidieceșan și mai ales hotărârile luate în urma referatului d-lui Dr. Augustin Bunea.

Este, într'adevăr, mai mult de cât o nesocotire a bisericii române gr.-cat. ceea-ce guvernele maghiare au săvârșit în chestia congruel. Și dacă biserica susamintită lăsa aceasta fără cuvânt, se perpetua o stare de lucruri înjositoare pentru biserică și primejdiușă pentru întreg neamul românesc. Dar s'a făcut adică, pe vremuri, unirea cu biserica apuseană, cei buni de p'atunci au avut în vedere și avantajile ce arcăștiga dela stăpânirile vrăjmașe față de ortodoxi.

De fapt s'au și câștigat bunuri pământești. S'a căutat însă în același timp să-i lipsească pe Români uniți de cele morale:

limba și obiceiurile. N'avem de cât să citim, în privința asta, cele urzite și săvârșite de prelații catolici contra Românilor uniți, și iute ne vom pute da seama de seria întreagă de uneltiri și ademeniri ce s'au deslănțuit asupra bisericii române gr.-catolice.

Și se ține lanț, lung și nesfârșit răul și de atâtea ori frații gr.-catolici au trebuit să dea luptă de apărare.

Sinodul d'acum este și el o asemenea luptă. Demnă și bărbătească.

Mitropolia română unită, prin hotărârea ce a luat de a face o *representațiune la guvern și chiar la M. Sa Monarchul*, ține să protesteze nu numai pentru cele petrecute până acum în chestia congruel, dar să-și precizeze situația și în ce privește viitorul. Guvernul chestia congruel n'a rezolvat-o până acum pe cuvânt că se va regula afacerea cu privilegiul regulării *autonomiei catolice*. Ar vrea adică clerul catolic maghiar ca biserica română unită să fie și ea cuprinsă în cadrul organizării autonomiei catolice maghiare. Lucru în contra căruia clerul român unit întotdeauna a protestat cu tărie.

Făcând acum *representațiunea hotărâtă* chestie și prelații români gr. catolici vor accentua odată mai mult și mai cu energie cum toți credincioșii lor sunt străini și nu vor să audă de nici o contopire în organizarea autonomică a celorlalți catolici, ci stăruie ca afacerile ce-i privesc să fie rezolvate ca ale unei biserici independente.

Hotărârea Sinodului dela Blaj crește în importanță politică cu atât mai mult, cu cât, se știe, s'a hotărât ca și prelații bisericii gr. or. române să facă o remonstrațiune întru accentuarea drepturilor autonome. Aceasta în vederea proiectului de lege prin care ministrul de culte și instrucție publică ținteste la restrângerea multor libertăți garantate în Statutul Organic și vrea să impună și mai multe restricțiuni cu privire la învățământul nostru confesional.

Ne servă de altfel spre osebă mângăere: în preajma sinoadelor gr.-or. scriam ca membrii celor trei sinoade: dela Arad, Caransebeș și Sibiu să se preocupe îndeosebi de afacerile școlare. Scrisesem d'asemeni că o *representațiune la guvern și chiar la M. Sa*, este indispensabilă.

Știm că prelații bisericii gr.-or. au hotărât să facă aceasta.

Eată acum ce hotărâre s'a luat și în sinodul dela Blaj cu privire la apărarea școlilor:

«I. P. S. Sa Metropolitul și episcopii sufragani să facă în corpore de cu bună vreme demersurile necesare la guvern, pentru a se preatimpina și zădărnăci realizarea planurilor și instrucțiune publică față cu învățământul poporal confesional, planuri și intențiuni cuprinse în reforma școlară ce se pregătește».

Eată deci un moment de care nu prea s'a văzut în cei din urmă ani: *prelații români toți la guvern și la M. Sa, insistând*

PERINA.

Georges D' Esparbes.

Intr'o dimineață din luna lui Noemvrie 1811, împăratul (Napoleon I), care trecea printr'o sală a Tuilerilor, întâlni pe D-na de Montesquion purtând în brațe pe regele de Romă. El îndepartă subguvernantele și pagii, și mângăia încetinel obrazul crășorului.

— „Fiul meu a fost foarte răcit săptămâna trecută“, zise împăratul. „Nu prea asculta de medici, doamnă, ei sunt prea grijulii. Băiatul are o constituție bună, trebuie să-l deprindem cu un regim solid“.

— „Mă voiu sili, sire“.

— „Sper, că-mi veți spune în curând, că i-au ieșit cei din urmă patru dinți“.

Guturaiul, de care suferise fiul său, îngrija pe Napoleon. El zise pe gânduri:
— „Eliseul nu-mi place, și Tuilerile sunt nelocuibile. Voi construi pentru regele de Roma un frumos palat pe înălțimile dela Chaillot“.

Doamnele se închinară. Și pe când lungile lor museline, ca un vis alb, alunecau încet prin marile camere făcute, Napoleon se opri lângă ușă în fața grenadirului, care-i dădea salutul.

— „Mi se pare, că te cunosc. Numele tău?“

— „Granjier“ sire“.

— „Nu erai la Wagram?“

Cu mâinile lipite de pușcă, omul trase cu ochiul spre cicatricea, care-i creta obrazul stâng. Împăratul pricepu.

— „Era cald acolo! (Unghia, care mângăiasse pe regele Romei, ciupi pe veteran); anul viitor, prietino, va fi mai frig unde vom merge. Ei bine; adăose el, tu care ai văzut adineori pe fiul meu, nu zici că e frumos?“

O lacrimă se rostogoli pe mustața soldatului.

Împăratul, căruia nu-i plăceau flecări, fu multămit de aceste răspunsuri și se îndepartă.

În anul următor, 1812, împăratul, gonit dela Moscva, prin incendiu, se retrage. Acum se bat la întâmplare retragându-se. unde le permite șesul, defileul, foamea, noaptea, zăpada. Căci cerul se află în rangurile rusești. Ghița înțepenește spatele armatei franceze, se infiltrază în uniforme; un vânt plin de ace strălucioase pătrunde piepturile, îngheață vitejiile, face să plesnească inimile încetșor.

Toate diviziunile sunt amestecate. Nici o rânduială. Popoarele coplesite de mizerie se ating în retragere. Se luptă în neștire, se bat cu sabia într'o mână șovăitoare, cu ochii plecați, în marș. Sara caută ceva de mâncare. Care tovarăș ascunde o ultimă îmbucătură de orez? slănină? o mortăciune de mărțoaică? Unde e? ca să împartă de silă. Unde e cel care nu primește? pentru ca să-l ucidă! În întunec se dă foc la vechi roți de care, unul trunchiu de copac; mâncări îngrozitoare se fierb pe slabe flăcări fumegânde. Abia vorbesc, mănâncă, își

aduc aminte, mor. Unii, cu bucatura în gură, cad lângă ceaone; nimeni nu-i ajută, și mâinile ce rămân întinse se încălzesc la flacăra celui, ce arde. Împăratul dă tărcoala îngrozitorului cerc, mica sa umbră domină peisagiul departe, departe.

La 8 Noemvrie, la câte-va zile de marș dela Nistru, al 4-lea corp, care tocmai se bătușe, se găsea pe câmpiile Viazmei. Vre-o douăzeci de oameni: grenadiri, artileriști, carabinieri, husari, un șef de escadron al ghizilor, și un general cu cap pipernicit de hienă ațîtau focul împrejurul unei oale mari pline cu sânge de cal. Mâni se apropiu, se rădicau, recădeau de oboseală, unele ca niște labe de maimuțe bătâne ca palmi lungi sbârcite și cu degeta scurte, altele, mai vii cu pintenii de cocoși muscălești, mâni de canguru cu degete răsucite și strâmbe, pe care le prăjea flacăra și le respingea sub mărețele blâni prădate la Moscva. Deodată ceva uriaș și puturos, o căciulă de grenadir înfiptă pe o piele de leu, se opri sub un val de fum greoiu, apără în cerc și scoase un strigăt gascon, gutural, o voce sonoră, pe care avgina o o făcea să șuere:

— Ei, drăcia dracului! Ce frig! am bucată de ghiță în gâtlee. Dacă Mititelul ar fi cu noi, l'ași plânge“.

Il priviră. Trist, cu fața plecată, pârul aspru, încălțit sub căciula lui cea mare, el înfățișa un minunat cap de țap domesticit. Oarecine îl recunoscu:

— „Granjier“.

Un suboficer de dragoni mestecă sângele din oală cu o vergea de pușcă.

pentru drepturi ce li-se cuvin celor două biserici române.

Va să zică celor mai competenți factori reprezentanții cei mai autorizați ai neamului românesc le spun, cu demnitate, supunere omagială dar și cu hotărârea ce comportă cazul, că școala și biserica română voim să rămână română și numai română, că adânc jigniți ne-am simți dacă ni-s'ar refuza garanțiile dezvoltării naționale a susamintitelor noastre instituțiuni ori s'ar face încercări proprii a slăbi aceste sfinte și scumpe așezăminte. Aceasta cu atât mai ales, cu cât neamul românesc tronului numai supuși respectuoși a dat și bisericile și școlile noastre sunt și vreau să fie și pe viitor depositare a celor mai curate intenții, a virtuților celor mai înalte și ale patriotismului celui mai devotat.

Pășească deci curagios și cu mândrie prelații noștri, căci în aceste vremuri de grele încercări întreaga națiune le stă la spate, îi aprobă și spriginește. Prin glasul lor va vorbi întreaga suflare românească.

— **Baronul Calice la Budapesta.**
Din Viena se vestește, că ambasadorul austro-ungar la Constantinopole *br. Calice* a plecat din Viena la Budapesta, unde Majestatea Sa îi va acorda o audiență.

Renta dela Brașov.

Gazeta dela Brașov scrie că renta pe anul 1903 s'a asigurat în ziua de 1/14 Maiu și s'a ridicat.

Renta pe 1904 încă nu este asigurată.

Ei, cum rămâne atunci cu desmințirea pe care cu atâta grabă o făcuse Gazeta și în 1903 și 1904 n'a fost signată.

Spus-am oare un neadevăr?

Nu confirmă acum chiar gazeta brașoveană scriserile noastre? Și cine s'a blamat: noi cari am dat informațiuni exacte ori cei cari în zelul lor de a desminți, au afirmat neadevăruri?

— „Martie 1811“, zise Granjier încet, „regele Romei împlinește astăzi douăzeci de luni“.

Un ușor fior, ultima milă cu puțință în aceste inimi încărcate de zăpadă, strînse nițel bivacuul.

— „Un rege de douăzeci de luni“, murmură la spatele cercului un locotenent de voltijor cu obraji scofâlciți și vineți.

Restul ideii înghețată pe buzele sale; oficerul tăcu.

— „Și dragut, și albișor, ca de zahăr, un adevărat fiu de împărat“, zise Granjier. „Generalul l-a văzut la înapoierea dela Dresda...“

Se uitară la bătrân. Generalul cu cap de hienă, care-și pierduse brigada la Ghorodina, și după fiecare înghițitură murmură: „Asud... Asud...“

El nu răspunde.

Împărțirea orezului cu sânge de cal începea. Oamenii îl mâncară cu pumnii. Locotenentul de voltijor, în loc de pâine, toca cu dinții niște pafe de miriște. Capete invidioase ieșeau deja din noapte și se apropiu.

— „Dacă am avea în toate zilele asemenea ospete“, mormăi un chirasier, am putea spera să revedem Franța.

— „Uf!“ suflă un cantinier, eu mă pricup la astea; vom crăpa cu toții. Nu-i așa, generale?“

(Va urma).

Pasivitate și activitate!

Au doară să găsește cineva, în fața căruia munca ar însemna dispreț?! Există oare ființă omenească, care să nu aprecieze lucrul, activitatea... viața?! Să află pe fața pământului astfel de muritori, cari ar nega, că fericirea numai prin activitate, prin muncă se poate ajunge?!

Răspunsul de bună samă, că va fi negativ! Nu! nu se află! Toți neagă, deși nu toți sunt chemați să nege, căci negarea lor nu e cumpenită, nu conglăsuște cu internul, cu sufletul lor! Vorba de foarte multe ori e un product al întâmplării și nu se poate asemăna nici odată cu fapta, care e productul voinței! Mulți vorbesc, fără însă de a ști, ce vorbesc, vorba lor rămâne vorbă și nici de cât nu se preface în faptă...

Asta să poate zice mai ales în cazul de față! Fiecare iubește și apreciază munca, activitatea, fiecare desprețuște lenea, pasivitatea! Da! fiecare! Nu-i asta un lucru de ris?! Fiecare vede ghimpele din ochiul altuia și bârna din ochiul propriu nici n-o zărește! George ride de Nicolae, că nu lucră, că e un leneș, că de abia se mișcă din loc și când colo el e cu mult mai leneș de cât Nicolae! Asta de altfel e un păcat omenesc, că fiecare să crede mai pe sus, mai tare și mai mare de cât altul, așa e și cu George al nostru!

Dacă n'ar exista acest păcat, poate n'ar exista atâția leneși, atâți aderenți ai pasivității! Până când va exista însă acest rău nu va putea fi vorbă de fericire! Noi Românii de dincoace de Carpați, voim să ne îndulcim soarta vitregă, în care trăim astăzi! Realizarea acestei dorinți însă la noi mai mult ca la oricare alt popor e împedată prin amintitul păcat! Românii sunt împărțiți în două tabere: Activiști și pasiviști!

„Activitate!“ — strigă cei dintâi —! Pasivitate!“ — amenință cei din urmă —! „Muncii — zic cei dintâi —! „Odihiți-vă“ — să grăbesc a replica cei din urmă!

Cu inima plină de durere privește tinerul român sciutor de carte, cum se stăie aceste două tabere! El e activist din creștet până în tălpi, e muncitor harnic, își iubește neamul cu ardoare, știe carte multă, din cărți vechi și nouă s'a convins că numai popoarele active, muncitoare pe terenul cultural, cât și politic! Sufletu li-se umple de durere, când ved, că în sinul neamului său există încă atâtea ființe, cari se codesc de a lucra, cărora le place mai bine, să-și petreacă timpul în trândăvie, de cât să muncească, pentru a-și îmbunătăți soarta! Sufletu-i îndurerat izbucnește în chipul următor:

„Lăsați lenea, lăsați pasivitatea, pașiți cu toții în rindul activiștilor, în sinul binevoitorilor neamului, veniți să muncim cu toții, căci numai

VIAȚA SAU LEGENDA.

În Maiu se va inaugura la Deparați bustul marelui poet Al. Deparațianu, către care posteritatea începe să-și îndeplinească datoria de recunoștință și admirație.

Ceea-ce isbește în viața acestui mare poet, despre a cărui operă am mai vorbit, este lipsa de date positive, legenda romatică care se armonizează atât de bine cu poezia lui.

Nu se știe pozitiv nici data nașterii, nici data morții, ear din viața lui se cunosc numai câte-va trăsături.

Duiliu Zamfirescu face în „Fără titlu“ un portret admirabil al acestui romantic poet și descrie cu multă poezie locuința patriarhală a boerului Sandu Căpățână, tatăl poetului.

Asupra morții lui circulă mai multe versiuni. Se zice că conducându-și logodnica la mormânt, numai în haine negre și cu capul gol, a contractat o pneumonie care l'a ucis într-o singură zi.

E atâta legendă, atâta poezie în viața acestui poet în cât pare că ar fi trăit acum o mie de ani, restimp în care imaginația poporului îndrăgostită de poezi, a creat cele mai frumoase basme în jurul lor.

Reală sau fictivă, din această viață romantică a rămas câte-va poezii, care sunt podoaba literaturii române, a rămas acea capo d'operă vrednică de Theocrit Vara: la țară, care ar face din Deparațianu un poet mare în orice literatură.

(„Observatorul“).

prin muncă vom putea deveni fericiți! Treziți-vă la viață, nu vă ajunge, cât ați dormit?! Nu simțiți, că guvernul vrea să ne răpească, vrea să ne fure cu totul, nu vedeți, că neinduratul nostru guvern ni-a despoiat sufletul de toate podoabele sale, n'ați auzit, că acum vrea să ne răpească și singurul tesaur, ce ni-a mai rămas, singurul razim, care ne-a ținut în picioare, mândria, poporul român: *limba*, graiul nostru plin de farmec, moștenirea cea mai scumpă, ce ni-a lăsat-o brații noștri strămoși?! Limba e cea mai scumpă unealtă a fiecărui popor, fără ea nu poate exista popor, îndată ce ni-am vinde-o n'am mai exista, căci doar prin limbă trăește ori ce neam! Inzădar m'aș lăuda eu, că sunt Francez, dacă nu știu franțuzește, inzădar, căci nimenea nu m'ar crede.

Intre noi Românii încă sunt suflete, cari de drept sunt Români, dar de fapt Maghiari! Ce am câștigat cu asta? Nimic! Nici odată nu întorcîm mortul dela groapă, deci nici noi nu vom putea reînforce pe acei amăgiți, cari și-au vindut limba! Lucrul principal este, să ne păstrăm cu mână tare aceea, ce avem și să nu ne lăsăm amăgiți de promisiuni! Să ne păstrăm limba până ce o avem, căci perzându-o, greu o vom câștiga! La aparență păstrarea acestui tesaur e de tot ușoară! Nu! păstrarea limbii pentru noi, Românii transcarpartini, e un lucru foarte greu! Numai prin luptă continuă și muncă devotată ne vom putea susține această scumpă comoară! Executarea acestei munci o vom putea duce la îndeplinire numai dacă ne vom uni cu toții și vom lucra împreună cu puteri unite! Să lăsăm oarba neunire la o parte și să ne unim cu toții, un gând, un ideal să ne conducă pe toți pe drumul vieții!“...

O voce din sinul pasiviștilor grăește:

„Bine tinere, e frumos, e demn, ce vorbești tu, e bine, să muncească omul, noi pasiviști — după cum ne numești — încă muncim, noi încă nu stăm cu mâinile în sin, muncim, cu stăruință pentru înaintarea neamului! Străbate numai în sinul neamului românesc și vei vedea, cât de mult a înaintat pe terenul cultural, câte școale și-a ridicat în acest interval de pasivitate! Mergi și vezi, cât de temeinic s'a implantat în sinul neamului nostru cultura! Numărul celor, cari nu știu carte, s'a micșorat în mod esențial! Voi ne îndemnați, să fim activi, să ne tritem reprezentanți în parlamentul ungar, în felul asta înțelegem voi activitatea voastră, dacă nu vă aduceți aminte de memorandum?“...

„O dragii mei — răspunde înțeleptul tiner — pentru-ce nu vreți, să luați în considerare treapta, pe care stă naționalismul în ziua de astăzi, pentru-ce nu vreți, să luați în considerare poziția economică, în care se află Românii noștri, pentru-ce în fine nu vedeți, că școalele cele multe, ce le avem astăzi dacă ar mai dura încă lîncedul pasivism, ar înceta de a mai fi foculare de cultură românească, căci limba, unealta prin care dascălul român luminează fiul neamului nostru ar fi scoasă din școala noastră, cea mai trainică cetate românească, de care s'a sfărâmat cel mai turbat șovinism!“...

Astăzi avem atâția tineri știutori de carte multă, plini de învătătură, încât nu ne putem teme, că n'ar avea, cine să ne represinte în dietă conform cerințelor și dorințelor noastre! Inima lor bate cu putere pentru neamul lor, sunt naționaliști mari și cine e naționalist, nu va strica nici odată poporului, din care face parte!...

Nu știți încă, că legea e menită, să apere pe cei slabi și să doboare despotismul! Noi încă suntem slabi, suntem săraci, ne apasă o mulțime de necazuri, pentru-ce dară am lăsa ocaziunea la o parte, pentru-ce nu ne-am duce și noi în parlament, pentru ca să facem, ca legea să fie adusă și în favorul nostru, să ne apere și încăzurile noastre, să ne spriginească și pe noi nu numai pe dușmanii sau réu-voitorii noștri?! Să nu lăsăm nici de cât, ca să se realizeze vorba lui Bismark: „Macht ist Recht“ (în forță constă dreptul), ci să alergăm cât mai curând în parlament, pentru-ca să putem împedeca realizarea acestei vorbe!...

Lăsați îndoiala, lăsați neîncrederea la o parte, voi bătrânilor nu mai fiți atât de rezervați, sau dacă sunteți fiți numai pentru voi, nu ne împedecați și pe noi tinerii! Ascultăm și primim cu bucurie sfaturile voastre, dar' acest singur sfat de a rămânea pe loc și de a nu merge înainte nu-l putem primi, nu, pentru-că el stă în directă contradicție cu rațiunea omenească și mai ales cu

rațiunea bărbatului adevărat român, care cunoaște pe deplin poziția Românilor tranșcarpatini! Cugetați numai rece, lipsiți de oricare preocupare, mai plătește ceva astăzi pasivitatea, nu vedeți, cum turbatul șovinist vrea să ne sugrume! N'ați început deja a simți influența acestui draconic șovinism? Nu? Mai e vreme de a mai sta la îndoială, de a mai sta în nepăsare, în lene și trândăvie? Mai e vreme de a mai privi cu mâinile în sân sau de a mai dormi în ziua mare, când toată lumea lucră?...

Nu dragii mei, nu mai e timp de a mai sta la îndoială, treziți-vă din letargia, în care ați lăncizat atâtea vreme! Renașteți la viață! veniți, să ne unim cu toții, veniți, să muncim în unire, căci unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește. Lăsați oarba neunire, care ne mănâncă, de veacuri și uniți-vă în cugete și fapte, luptați-vă zic, toți pentru unul și unul pentru toți! Fiți activi! Pregătiți-vă deja de acum pentru viitoarele alegeri, pentru-ca în toate cercurile, unde alegătorii români sunt în majoritate, să alegem deputați români cu program național! Aveți credință în Domnul, plantați în piepturile voastre voință puternică și sperați cu stăruință, căci în chipul acesta ne vom câștiga un viitor de aur!

N.

88 milioane pentru tunuri, — 75 mil. pentru vase de război.

In proiectul de buget comun al monarhiei sunt două poziții noi, cari li-au luat Ungurilor întreaga poartă de a jubila pentru aducerea în patrie a osămintelor lui Rákoczy.

Ministrul comun de război cere adică 88 milioane coroane pentru tunuri noi și 75 milioane pentru construirea unor noi vase de război.

Nici vorbă: Delegațiunile vor vota cu grabă aceste poziții.

Presa maghiară opozițională și cea independentă scrie însă cu mult amar în contra noilor sarcini ce se pun pe țeară prin votarea acestor sume mari cerute de ministrul comun de război.

Din Bihor.

Nenorocirea dela Aleșdi. — Ajutor nenorociților. — O serbare literară.

Oradea-mare, 12 Maiu. 1904.

În timpul din urmă s'a scris mult de prin Bihor și tot numai lucruri triste. Te doare inima, și ai voi să faci ceva — să miști muntele din loc — dar totul e zădărnice, căci toate-și au cursul lor natural.

Cred-că după catastrofa dela Aleșdi poporul român a putut învăța ceva, eară inteligența de aci nu va lăsa și pe mai departe bietul popor pe mâinile șarlatanilor, ci se va pune pe lucru.

Deocamdată pentru ameliorarea familiilor nenorocite după-cum s'a scris deja colectările se fac. Pe lângă cele amintite cu altă ocaziune în „Tribuna“ a mai contribuit „Bihoreana“ 100 coroane, Dr. C. Pop 20 cor. Toma Păcală 20 cor. etc.

Dela „Albina“ au sosit 500 cor., eară dl P. Cosma prin colectări a trimis 350 coroane.

Sper că aceste exemple vor afla imitatori.

Intr'adevăr nu-ți vine omului a crede, că după atâtea lucruri triste, câte s'au scris de prin Bihor ar putea auzi lucruri bune, lucruri frumoase, cari merita a fi luate în seamă.

Dacă pe terenul politic nu se face nimic — cauza e că lipsește numai omul

momentului, care să se pună în fruntea mișcării — nu putem zice că pe celelalte terene nu se produc ceva rezultate.

Inițierea „Bihorenei“ a fost act nepertor în viața financiară a Bihorului.

Despărțământul „Orădan“ și „Beiușului“ al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român sunt momente însemnate în viața culturală a Bihorenilor. — De aci mai licărește câte o rază slăbuță și răspândește cultura și literatura română. Inițierea bibliotecii în Oradea deși deocamdată e amodestă va mări gustul și va atrage publicul român către produsele literaturii române.

Foaie beletristică „Familia“, care acum de curând va serba jubileul de 40 ani dela apariție i-se va da o atenție deosebită pentru rolul care l'a avut și îl are în viața noastră culturală.

Despărțământul „Orădan“ al asociațiunii în ședința din 12 c. a discutat ideea de a se serba în mod impunător acest moment din viața noastră culturală. S'a și numit o comisiune care a fost însărcinată cu aranjarea acestui jubileu.

E vorba și despre o conferință literară la care se va ține și un discurs festiv de către unul dintre cei mai agili și apți în literatura noastră de aci.

E un semn îmbucurător interesarea inteligenței de aci față de această serbare națională, și sper că și presa română va ști aprepia acest moment. V. B.

Din străinătate.

Reformele din Macedonia. Reprezentantii puterilor mari Vineri de nou au urgit regularizarea afacerii financiare a guvernării macedonene.

Voiajul principelui Ferdinand. Tot mai mult se confirmă știrea despre călătoria principelui bulgar Ferdinand la Constantinopol. Pare însăcă hotărârea definitivă depinde de rezultatul misiunii lui Munir pașa.

Epilog la conflictul greco-turc. Presa opozantă grecească din Atena nu consideră de îndestulitoare satisfacțiunea, ce Grecia a căpătat pentru incidentul dela Smirna din partea guvernului turcesc. Camera a votat încredere guvernului cu toate că acesta refuză prezentarea actelor referitoare la acest conflict. Conform știrilor ziarelor grecești, guvernul grec la începutul conflictului a fost firm hotărât să mobilizeze flota și să ocupe insula Mitilene, regele însă s'a opus, în urma căreia guvernul s'a adresat către puterile europene.

Expedițiunea engleză în Tibet.

Cu toate că expedițiunea engleză în două rânduri a imprăștiat oastea tibetiană, Dalai Lama nu voeste nici să stea de vorbă cu colonelul expedițiunii Younghusband, așa că din cauza asta este foarte probabil, că Englezii vor continua cu înaintarea spre Lhasa, orașul sfânt al Tibetului, unde om alb încă nu a pus piciorul. Expedițiunea negreșit va costa mulți bani și mult sânge, dar la tot cazul va reuși. Ear contra acest pas al Angliei Rusia de present nu poate face nimic. Fără îndoială, că înstăpânirea Angliei în Tibet înseamnă pentru Rusia o lovitură simțitoare. Lordul Lansdowne a de-

clarat încă în luna Ianuarie a anului curent, naintea ambasadorului rus, că Anglia nu tolerează nici un fel de amestec al Rusiei în chestia tibetiană. În ultimii doi ani Rusia a instigat pe Dalai Lama contra Angliei, ear acum nu-i poate ajuta. Lhasa se află la o distanță de circa 200 mile dela extremul avant-post al Rusiei. D'aici duce drumul prin Turkestan la Lhasa, dacă Rusia ar voi să întindă ajutor lui Dalai Lama. Astfel acestuia nu-i rămâne alta, de cât să stea de vorbă cu Englezii, dacă nu dorește să facă cunoștința colonelului englez, silit de forța armelor.

Austro-Ungaria în Balcani.

Ziarul din Roma *Giornale d'Italia* aduce știrea, că între Rusia și Turcia s'a făcut o înțelegere pentru cazul, că Austro-Ungaria ar întreprinde vr'o acțiune în Balcani. În cercuri diplomatice această veste se desminte în modul cel mai hotărât.

Diurne pentru deputați în Anglia.

Camera engleză a respins săptămâna trecută cu 220 voturi contra 155 un proiect, care pretindea diurne pe seama deputaților englezi.

Protestul Vaticanului și puterile europene.

Din Roma se telegrafează, că nu numai guvernul francez ci și cel rus a respins nota în care Vaticanul a protestat contra vizitei lui Loubet la Roma.

Conform unei informațiuni a ziarului din Roma „Tribuna“, atât Franca, cât și Rusia n'a primit protestul sfântului scaun roman. Anglia, căreia i-sa trimis actul pe cale mediată, încă a declarat, că nu o primește.

Tratatul comerțului german. Din Berlin se telegrafează, că Austro-Ungaria nu vor urma la Berlin, fără numai conferențele prealabile înțelegerii definitive dintre guvernele ambelor Monarhii.

Războiul dintre Brazilia și Peru.

Din Rio de Janeiro îi se telegratează lui *New-York-Herald*, că trupele brasiliene au raportat lângă râul Chandles, care este afluentul fluviului Purus, o splendidă victorie asupra trupelor peruene. Războiul, cum este știut, a erupt din cauza teritoriului de controversă așa numit Acre.

Svedia-Rusia. Ziarul *Nowoie Vremia* alarmată din cauza așezării de mine în portul sved Slite în insula Gotland din partea guvernului svedez, provoacă pe Lambsdorf ministrul afacerilor externe să se declare în privința asta. Conform raționării acestui ziar, procedura Svediei nu are înțeles de ore-ce raportul între ambele state est cât se poate de amical.

Telegrame.

Londra, 16 Maiu. Se confirmă știrea, că Rușii își concentrează trupele la Karbin cel mai spre nord oraș în Mandșuria. Kuropatkin schimbă întreaga basă de operațiune convingându-se că nu poate rezista cu trupele sale imprăștiate față de Japonezi care debarcă acum în Mandșuria și ai III cor de armată. Pretutindenți de unde se retrag Rușii nimicesc tot.

Sinodul arhidieceșan din Blaj.

Ședința II.

Cestiunea congruel.

După serviciul divin celebrat la orele 7 dimineața în biserica catedrală, la orele 9. a. m. s'a deschis ședința a doua.

După deschidere, s'a verificat procesul verbal al ședinței prime.

I. P. S. Sa Mitropolitul notifică apoi răspunsul Majestății Sale Monarchului la telegrama omagială, ce i-a adresat-o Sinodul.

După aceasta face atenție pe membrii sinodali la păstrarea secretului privitor la opiniunile membrilor în decursul desbaterilor. *) Face apoi cunoscut, că s'au prezentat rapoartele comisiunilor amintite.

Se începe cu raportul comisiunii administrative. Președintele acestei comisiuni, dl canonic Dr. A. Bunea aduce la cunoștința Sinodului, că comisiunea și-a ales de raportor pe dl Ștefan Roșian.

Raportorul după o scurtă introducere arată cum succesiv s'au îmbunătățit din partea statului salariile diferitelor categorii de funcționari și cum s'a sistematizat prin lege congrua confesiunilor acatolice. Numai de soarta preoțimei române unite guvernul nu s'a interesat. Activitatea superioară a bisericii noastre a făcut în diferite rânduri demersuri în cestiunea congruel, demersurile aceste însă au rămas zădarnice. Relevează apoi modalitatea nejustă în care se distribuie ajutorul de stat, cât de arbitrar a procedat guvernul până acum în afacerea aceasta și ce impresie penibilă a făcut această modalitate de distribuire asupra clerului.

Drept aceea, comisiunea propune, ca Sinodul să decidă:

I. P. S. Sa Mitropolitul să facă demersurile necesare la guvern, și eventual la Majestatea Sa monarchul, pentru ca întregirea salariilor, congrua preoțimei române unite să se facă din visteria statului. Sinodul actual se declară în permanență, ear asupra rezultatului să se raporteze în Sinodul continuativ, ce se va convoca cel mult până la sfîrșitul lunii Septembrie a. c.

I. P. S. Sa Mitropolitul întreabă, dacă membrii Sinodului primesc propunerea comisiunii.

Se primește cu unanimitate.

Se citește apoi raportul comisiunii de 3, aleasă din partea consistorului și însărcinată cu elaborarea unei espuneri detaliate asupra fazei, prin care a trecut ajutorul de stat dela prima sa încuviințare și până azi.

În aceasta espunere, făcută cu multă cunoștință de cauză de dl canonic Dr. A. Bunea pe basă de acte, se arată toate peripețiile acestui ajutor zis de stat. În deceniile dinaintea de 1896 ajutorul de stat se împărțea de consistor după cea mai bună a sa chibzuință. De-odată însă ministrul de culte și instrucțiune publică cere dela consistor să-l prezenteze lista preoților pe cari vrea să-l ajutoreze, remițându-se sumele la mâna consistorului metropolitan. Consistorul văzând în pretensiunea aceasta o ingerență nejustificată, a decis să facă o remonstrare la guvern și a invita în același timp și consistoarele dieceselor sufragane a se alătura la această remonstrare, pentru-ca protestarea să se facă în comun contra dispozițiunii arbitrară a ministrului. Consistorul din Gherla a răspuns invitărei arătând, că el a făcut singur remonstrarea.

În urma aceasta consistorul arhiepiscopesc a făcut singur o adresă la guvern, în care a cerut între altele separarea ajutorului vechiu (cele 18.000, numite și „milă împărătească“) de sumele ce se dau sub titlul de îmbunătățire succesivă a stărei materiale a clerului, și ajutorul acesta (18.000) să se cedeze Consistorului necondiționat, pentru a-l distribui preoților, până la definitivă regulare a congruel.

Guvernul n'a răspuns nimic la adresa Consistorului, ci a procedat în mod cu totul arbitrar. Din nou s'a făcut remonstrare, cu același efect însă: guvernul a tăcut și și-a făcut mendele.

În urma altor remonstrări, la 1896 guvernul răspunde, că nu poate ceda „din cauze grave“ și pretinde să i-se trimită de urgență lista preoților propuși pentru ajutorare, căci la din contră

va face să se prescrie suma de 18.000. *Succesiv guvernul a procedat tot mai arbitrar, ștergând din listele recomandate de consistoriu o mulțime de preoți și cerând, ca chitanțele în limba maghiară, să fie vidimate de fisolgăbirae.*

Contra acestei măsuri volnice și în cel mai mare grad prejudicioase vazei și autorității organelor superioare bisericești și în același timp vătămătoare, Consistoriu a remonstrat din nou accentuând între altele, că nu înțelege cauza acestui tratament arbitrar și inechitabil, această măsură specială, ce se aplică din partea guvernului față cu clerul român unit.

Guvernul însă e surd la plângerile aceste îndreptățite, nu se înmoae și răspunde prin a nu face nici o concesione.

În urma acestei situațiuni umilitoare create bisericii și clerului I. P. S. Sa Mitropolitul convoacă în toamna anului 1899 un sinod arhidieceșan, în care a întrebat clerul, dacă primește „ajutorul“, devenit acum faimos, în condițiunile puse de guvern? Sinodul mulțumește I. P. S. Sale și Prea Veneratului Consistoriu pentru demersurile făcute și decide, că ajutorul de întregire îl primește numai dacă se vor delătura condițiunile umilitoare arătate mai sus.

Resultatul obținut în urma atâtor remonstrări, se reduce numai la atâta că guvernul n'a mai pretins, ca chitanțele liberate de preoții împărțiiți de ajutoare, să fie vidimate de solgăbirae. Incolo tot procederea arbitrară de mai înainte, care a adus cu sine batjocurirea preoților cu schimonosirea numelor de botez și cunumelor etc.

Drept aceea comisiunea de 3 propune, în consecență, noue demersuri din partea Mitropolitului și a episcopilor sufragani și ca *Prea sfințiele lor să se prezente în corpore la guvern, eventual și la Majestatea Sa*, solicitând aranjarea congruel preoțimei române unite din visteria statului, cum s'a făcut și față cu celelalte confesiuni din patrie; Sinodul să se declare în permanență și să se întrunească din nou până la finea lunii Septembrie a. c. Cu alte cuvinte: propunerile comisiunii de 7 (administrative) și a celei de 3 (consistoriale) conglăsuesc.

I. P. S. Sa Mitropolitul luând cuvântul arată clar și lămurit ceea-ce a întreprins însuși, și în comun cu episcopii sufragani la diferite ocaziuni la ministri și la monarchul în cestiunea aceasta.

Proiectul de rezoluțiune se primește unanim și presidiul îl enunță ca coclus.

DIN ROMÂNIA.

Pregătirile la Galați. Pentru măreața primire ce se va face, în portul nostru, Suveranilor, se fac numeroase pregătiri.

Pavilionul și tribunile sunt aproape terminate.

La debarcader se vor ridica arcuri de triumf.

Numeroasele societăți și corporații din oraș s'au înscris la prefectura de județ pentru a participa la serbare.

Un număr de 30 soldați, sub comanda unui domn ofițer, vor forma garda în jurul pavilionului unde se vor forma receptiile.

D. Căpitan Ștefan Ionescu, comandantul jandarmeriei, a luat măsuri ca jandarmii să formeze paza de alungul Dunărei.

Vineri, în zori vor fi trimise la Tuleea pe un pod, 15 dintre cele mai bune trăsuri din oraș și un landau ce va conduce pe Suveranul de la debarcaderul Tulcei la Monument și în oraș.

D-nii Luca Ionescu, prefectul de Tulcea, și d. avocat Comșa, primarul orașului Tulcea au fost în localitate spre a lua înțelegere cu d. prefect Atanasiu, asupra primirei ce se va face Suveranilor aeolo.

Vineri, la orele 4 d. a. toți demnitarii orașului nostru vor pleca cu vaporul „Fiedrich“ în întâmpinarea Suveranilor aproape de gura Siretului.

Tot cu acest vapor aceiași înalți funcționari vor conduce, la plecare, yahtul regal până la Reni.

La Sulina Suveranii vor fi așteptați de toți membrii comisiunii europene.

Canonierele „Oltu.“ și „Siretul au plecat spre Cerna-vodă spre a întâmpina și excorta pe Suverani.

Toate vasele aflătoare în port vor fi pavoasate. Consiliul comunal s'a întrunit Marți spre a discuta asupra primirei Suveranilor.

Urmarea călătoriei. Bistretz, 29 Aprilie. — Plecarea din Severin a avut loc ieri la 8 ore dimineața. Populațiunea în foarte mare număr a salutat din nou cu aclamațiuni entusiaste pe Majestatele lor.

Bucuria era pe fețele tuturor și Majestatea Sa Regele în inima căruia aceste locuri deșteaptă atâtea amintiri prețioase stăpânea cu greu emoțiunea Sa.

În tot cursul călătoriei malul românesc al Dunărei era plin de lume care din toate comunele din împrejurimi se grăbise a eși în număr mare pretulindeni în întâmpinarea Majestăților Lor, în costume de sərbătoare.

În toate locurile erau arcuri de triumf și pavilioane de verdeață cu portretele Majestăților Lor, și Altețelor Lor Regale.

La Gruia și Cetatea. Deși vaporul Regal trebuia numai să treacă pe dinaintea porturilor Gruia și Cetatea, Majestatea Sa Regele văzând mulțimea numeroasă care aștepta trecerea Sa a dat ordin să se acosteze în ambele porturi unde s'a făcut familiei Regale ca pretulindeni cea mai călduroasă primire.

La Calafat. La Calafat a fost punctul culminant al zilei de astăzi. Când Majestatea Sa Regele s'a văzut în aceste locuri, care vorbesc despre gloria faptelor de arme de acum 27 ani în fața monumentului comemorativ ridicat pe locul unde a căzut la picioarele sale primul obuz al tunurilor din Vidin și peste care stă falnic Vulturul românesc, gândul său s'a reputat îndată la acele momente neuitate și rememorându-și cele mai mici incidente le povestea cu vocea vibrândă membrilor familiei Regale, ofițerilor și diferitelor persoane cari aveau onoarea de a se găsi în jurul său.

O mulțime imensă era împrăștiată pe cheul și pe tot parcursul Majestăților Lor de la debarcader și până la monument.

Aci Majestatea Sa Regele a bine-voit a indica locul unde să se așeze o piatră comemorativă cu un obuz încrustat într'nsa care a fost făcută și prezentată Majestății Sale după inițiativa primăriei locale.

Printre numeroasele persoane venite la Craiova notez pe d-nii Nicolaidi, Vîlvoreanu, Pleșa Romanescu, Davidescu și alți.

Vaporul a plecat din port la orele 4 și jumătate seara.

La Bechet. Bechet 29 Aprilie. 8.40 dim. — Vaporul Orientul a sosit la ora 8 dim. și a acostat la ponton în aclamațiuni călduroase ale populațiunii de pe ambele maluri ale Dunărei. Familia regală a eșit pe covertă și a chemat mai mulți elevi ai școlael, precum și pe învățătorii lor cari au urat bună venire.

La orele 8 și 15 vaporul a plecat din port, apropiindu-se cât mai mult posibil de malul drept al Dunărei; în fața orașului Rakovi.

Populațiunea din acest oraș a aclamat cu entusiasm pe Suverani și s'au tras mai multe salve de tunuri.

Manifestația Bulgarilor. La trecerea pe dinaintea Vidinului, vaporul regal a fost salutat de pe malul bulgar cu salve de tunuri și cu imnul regal cântat de musica militară, o mulțime era adunată pe toată întinderea cetăței. Orașul era pavoazat cu drapelele românești și bulgare.

Două baterii de artilerie făceau onorurile la cele două capete ale Cetăței trăgând necontenit focuri de tun în tot timpul cât vaporul regal, care mergea încet din ordinaul Majestății Sale, s'a aflat în fața Vidinului. Populațiunea bulgară a aclamat în tot timpul pe Majestatele Lor în modul cel mai călduros.

În celelalte localități de pe malul bulgar până la sosirea noastră la Bistritz vaporul regal a fost salutat cu aclamațiuni de populațiunea adunată în număr mare în diferite porturi.

Bistretz, 29 Aprilie ora 8 dim. — Familia regală a sosit aci aseară la orele 9. La debarcader așteaptă un număr public, care a primit în ovație sosirea yachtului regal.

Horă mare țărănească s'a încins în fața debarcaderului.

*) Sinodul n'a fost public. — Red.

In această horă s'au prins A. S. R. Prințesa Maria, A. S. R. Prințele Ferdinand, A. S. Prințele Carol, d-șoara Astor și suita familiei regale.

Vaporul a rămas ancorat peste noapte la Bistrăț, localitate pe care familia regală a părăsit o apoi în zorii zilei.

Aniversarea de 400 ani dela moartea lui Ștefan cel Mare.

La dorința unui număr însemnat de Români de a se constitui un comitet ca să se ocupe cu preparativele necesare pentru sărberea deamănă a aniversării de 400 ani dela moartea marelui Voevod Ștefan cel Mare, domnii: Eudoxiu Hurmuzaki, prof. Ilie Luția, consilierul Ilarie Onciul, archimandritul Iuvenal Stefanelli și marele proprietar Otone cav. de Flondor, au luat inițiativa și au invitat pe ziua de 9 Maiu st. n. c. o adunare la Cernăuț, la care să se aleagă comitetul aranjator pentru sărberea deamănă a acelei zile.

In 9 Maiu n. c., la orele 3 d. a. a. s'a fost adunat în „Palatul Național“ un frumos număr de Români din toate unghiurile țării, reprezentanți ai tuturor stărilor.

Domnul Eudoxiu Hurmuzaki deschizând adunarea a expus scopul convocării și a făcut declarațiunea expresă că convocatorii nu voesc a se impune ca și candidați și pentru alegerea comitetului definitiv ci că ei au funcționat numai pentru a îndruma aranjarea adunării de astăzi lăsând în buna chibzuința onoraților participanți de a-și alege comitetul după voința d-sale din cei prezenți precum și din alte persoane române din Bucovina. A vorbit despre datoria ce o au Români de a sërba în mod demn ziua trecerii la cele eterne a unui domnitor cum a fost Ștefan cel Mare, despre care M. S. Împăratul nostru Francisc Iosif I. în diploma împărătească din 9 Decembrie 1862, prin care se acordă ducatul Bucovina o marcă proprie a țării, zice: „*acest stat (Moldova) a ajuns sub eroul Ștefan cel Mare la un înalt renume prin biruințele repurtate de acesta asupra dușmanilor creștinătății și civilizațiunii*, despre cari dau încă și astăzi dovezi numeroasele biserici și mănăstiri Putna, Volovăț, Badeuț, Suceava, Solca, Moldavița, Dragomirna Prisaca și altele mai multe.

In fine dl Eudoxiu Hurmuzaki roagă adunarea ca să aleagă un comitet executiv, care să aibă a împlini decisiunile ce se vor lua în cestiia sărbării.

(S'a trecut îndată la alegere).

Adunarea a mai decis ca: „Societatea pentru cultură și literatură“, apoi societățile: „Societatea Domnelor Române“, „Junimea“, „Academia Ortodoxă“, „Armonia“ și „Comitetul central executiv studentesc“, din Cernăuț: „Școala Română“ din Suceava, „Societatea Internatul de băieți ortodoci români“ din Siret, să nomineze cel puțin câte 2 reprezentanți, ca membrii ai comitetului.

Tot odată comitetul ales a fost imputernicit de a coopta membri din diferitele districte ale țării și a stabili programul sărbării.

După alegere Comitetul a ținut o ședință în care s'a constituit în următorul mod: Președinte a fost ales baronul Eudoxie Hurmuzachi. Vicepreședintele d-nii: prof. universitar Dr. Iancu cav. de Flondor. Secretar: dl prof. univ. Dr. Ștefan Saghin. Casier: dl prof. univ. Dr. Vasile Gaina.

Relativ la ziua și programul sărbării comitetul a decis:

I. Ziua sărbării comemorative are să se fiereze în înțelegere cu factorii competenți în timpul cel mai scurt și să se aducă la cunoștința publică.

II. După sărberea bisericească (parastas) va avea loc în ziua fixată o sărbere acomodată zilei ce se va comemora, la care se vor ținea trei discursuri: 1) Discursul reprezentantului Comitetului festiv. 2) Discursul istoric asupra lui Ștefan cel Mare. 3) Discursul reprezentantului studenților Români bucovineni adresat delegațiunilor studențești sosite la sărbere.

III. In întreaga țară au să se trimită liste de subscripțiune. („Deșteptarea“).

Răsboiul ruso-japonez.

— Spicuri din presa europeană. —

In raportul oficial al lui Kuropatkin dela 3 Maiu vedem de mai multe ori atrasă luarea aminte că Japonezii se feresc a întrebuița atacul cu baioneta: „Japonezii făceau atacuri cu trupe noui, dar fără a se hotărî la un atac cu baioneta“, și în alt loc: „Batalioanele reg. 11, cari erau împresurate de dușmani la amândouă flancurile și dela spate, au dat mai multe atacuri cu baioneta, pentru a-și deschide drum. Japonezii nu primeau lupta cu baioneta, ci se retrăgeau. Numai atacurile cu baioneta, la cari au luat parte și preotul regimentului, deși lovit de 2 gloanțe, ducând crucea înainte, numai așa a putut reg. 11 să-și facă drum, înainte de a-și fi sosit în ajutor un batalion din reg. 10“. Tot în această depeșă se vede că Japonezii au cucerit și cele 8 tunuri Hiram Maxim.

— „Standard“ află că uniforme de culoare închisă ale Rușilor se deosebeau foarte bine pe fondul gălbuiu și deci puteau vedea de departe toate mișcările posturilor înaintate. „Daily Express“ spune că atacul violent al Japonezilor a fost cu totul neașteptat și că Rușii n'au gândit că vor trece lho prin apă, nici că vor fi în stare a lua poziția tare a Kiuliencengului (Kiuleutse). De aceea au fost cu totul surprinși. Din Tokio se spune că tunurile rusești sunt foarte bune, dar prea ușoare și cu bătae prea scurtă; ear artileristii Rușilor nu știu tinti bine.

— Witte a declamat lui Charles Boissevain, redactorul lui „Handelsblad“ din Amsterdam, că el a fost contra ocupării Mangiuriei și Port-Arthurului; căci știa că astfel se va da ocazie Japonezilor a face acest război, pe care îl pregătesc de atâția ani, pentru a zdrobi pe Ruși, înainte de a le rezista, și a-și asigura domnia în apele Pacificului. Din această pricină s'a retras dela finanțe și privia cu durere cum banii economisăți pentru dezvoltarea launtrică a țării, se cheltuiesc pentru război. Să nu i-se spună că e de vină, căci el a așezat linia ferată până la Oceanul cel Mare, căci, zice el, închipuiți-vă că sunt directorul unei școli și că am făcut să se joace pentru școlarii o piesă de Shakespeare Plin de luare aminte ascult și privește la reprezentație. Dar în vremea aceasta școlarii se furișează, ies din teatru, și sparg ferestrele la cafeneaua de peste drum. Vina mea ar fi ori a lui Shakespeare? Voiam cale ferată până la Vladivostok, voiam să țin China deschisă comeciului universal. N'aveam nevoie de Port-Arthur. „Negoțul și industria în frunte, soldații în urmă de tot“ asta era deviza mea. Dar războiul e numai un întreact, o să vie pacea și Rusia o să se desvoalte, cum nu s'a mai văzut exemple, suntem încă în fașă.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Maiu 1904.

— Director la gimnasiul din Năsăud, după cum scrie „Gazeta de Duminecă“, după o trăgănare de 7 ani a fost ales profesorul Ioan Gheție, a cărnia întărire din partea guvernului, suntem siguri, nu va întârzia.

— Mare defraudățiune la poșta italiană. Din Milano se vestește, că la direcțiunea centrală a parsimoniilor de poșta italiene s'a descoperit un deficit de 5 milioane lire, în urma căreia ministrul de poșta a dispus investigare severă la toate casele de păstrare a poștei italiene.

— Pedepsă cu moarte. Filimon Dan, care fusese judecat de curtea cu jurați din Torda la moarte prin ștreang, a fost grațiat de Majestatea Sa Regele, comutându-i pedeapsa cu moarte în temniță pe viață.

— Ajutori pentru școalele din Sălagiu. „Gazeta de Duminecă“ scrie: Comitetul central al „Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român“, cu scrisoarea sa dela 5 Maiu, a trimis la adresa directorului despărțământului nos-

tru, dl vicar Al. Barboloviciu, 4000 coroane, cu scopul ca din aceasta sumă să se cumpere cărți și recuisite de scris pentru școalele lipsite din despărțământ.

— De ale învățătorilor. Sub acest titlu „Gazeta de Duminecă“ scrie: In 8 Maiu sau ținut adunarea de primăvară a Reun. Inv. gr.-cat. din archidieceasă, a despărțământului Ernotului în comuna Agra. Despre decursul acestei frumoase adunări, un prieten al gazetei noastre, ne trimite o scrisoare mai lungă din care eștragem următoarele.

După celebrarea serviciului divin, prin preotul local dl Ales. Circa, învățătorii au mers la școală unde, fiind salutați prin o vorbire frumoasă rostită de președintele despărțământului având de obiect însemnătatea reuniunilor, a școlii și bisericii s-au pus la lucru serios și demn de înalta lor chemare desbătând programul stătorit din punct în punct.

D-l învățător Alexandru L. Macarie a citit o frumoasă disertațiune despre „Pedecile ce stau în calea educațiunii și delăturarea aceloră“, care a fost ascultată cu viu interes și făcându-i-se critica, a fost declarată de foarte bună. Disertantele a fost aplaudat.

Sa cetit raportul cassarului din care sa văzut, că despărțământul are 237 coroane iar de astădată s-au încassat peste 60 cor.

Din raportul bibliotecarului s-au aflat că ministerul de agricultură a donat despărțământului mai multe cărți pentru ce i-să aduce mulțămîta protocolară, iar din venitul petrecerii aranjate de dl teolog Nicolae Platon a rămas venit curat de 24 cor. 10 fl. pentru ce deasemenea i-să muțamește.

Conferința au adus mai multe hotăriri de interes local: apoi au ales comisiunea, care va participa la esamenele din primăvară cu însărcinarea că la adunarea de toamnă se facă un raport minuțios despre celea esperiate.

A urmat apoi prânzul comun în hotelul „Elisabeta“. De sine se înțelege că îndată s'a început șirul toastelor. Primul toast l'au ținut dl Teofil Moldovan în sănătatea Escel. Sale politului Dr Victor Mihály. Au toastat apoi Platon pentru preotul local, dl Ales. L. Circa pentru T. Pop inv. pens; dl Eugen. Reduș pentru oficialii despărțământului; dl Teofil Moldovan pentru Ales. L. Macarie ca cel mai nou venit în tract. In fine învățătorii, însuflețiți de buna prosperare și frumosul avînt ce au luat treburile acestui despărțământ, s-au depărtat ducând cu sine suvenirii plăcute și dorindu-și, fie-care imprumutat, întâlnire fericită la adunarea de toamnă ce se va ținea în Lascud.

— Veste despre fuga principesei Luisa de Koburg. Din Drezda se anunță telegrafic, că vestea despre fuga principesei Luisa, pusă afirmative la cale de cătră Mattasich, a fost o simplă și searbadă invențiune cu scop de a produce senzațiune. Se zice, că guvernul saxon, pentru a preveni o atare eventuală întâmplare, care ar putea da ansă la noue scandaluri, este decis să expulzeze pe fostul locotenent de uhlan aventurier de pe teritoriul Saxoniei.

— Sultanul și ambasadorul italian. Din Constantinople se comunică următoarele: Sultanul a împărtășit pe ambasadorul italian Malaspina, care și-a luat un concediu mai lung, de deosebite onoruri. Anume sultanul a dat în onoare lui Malaspina un dineu, la care a luat parte întreg personalul ambasadei și comandantul vasului de stațiune italian. După prânz s'a dat o reprezentație, după care sultanul a primit în audiență separată pe ambasador, cu care ocaziune acesta a fost distins din partea suveranului turcesc cu ordinul İmtiaz. Afară de această manifestațiune spontană și gentilă a sentimentelor sultanului față de reprezentantul Italiei, și întreg personalul legațiunei a primit cadouri dela sultan.

— Colonelul Marchand — raportor de război. Din Paris se comunică știrea, că colonelul Marchand a renunțat la rangul de a fi comandantul trupelor franceze din Tientșin; tot odată a dimisionat peste tot din armata franceză, având de gând să meargă în Extremul Orinet la Mukden pentru a deveni reporter de ziar. Guvernul i-a primit dimisiunea.

— **2000 de morți din cauza unui orcan.** Din Paris se telegrafează, că nainte cu câte-va zile în partea sudică a coloniei franceze Kokinkina a bătuit un groaznic orcan, care a cauzat enorme stricăciuni și daune. Mai ales asupra orașului *Myrtho* s'a deslănțuit cu toată furia, pe care l-a nimicit cu totul de pe fața pământului. Conform raportului oficios al ministerului de colonii francez, *victimele uraganului se ridică aproape la 2000 morți.*

— **O nouă Sappho.** Ziare italiene scriu, că celebrul scriitor italian *D'Annunzio* a descoperit o poetă, ale cărei poezii într'atâta l-au răpit în cât a numit-o *noua Sappho*. Numele poetei este *Giulietta di Sesto* și este fiica unei familii distinse. Poeziile lirice și sonetele ei în curând vor apărea.

— **Biletul de lotărie pierdut.** Acum câte-va zile servitoarea *Iulia Biret* din Paris pierdu pe stradă punga ei, care conținea numai câți-va lei și un bilet de lotărie a ligei contra tuberculozei.

Iulia se mângâie curând de pierderea suferită. Deunăzi însă, trăgându-se lotăria, vânzătorii de bilete de lotărie apărură în oraș cu lista cu numerele câștigătoare.

Iulia cumpără și ea una, de oare-ce și stăpâna ei avea câte-va bilete.

Când o ceti însă rămase ca trăznită văzând că numărul pe care îl pierduse ea câștigase losul respectabil de 250.000 franci.

Iulia căzu leșinată.

Politia fu înștiințată, și e posibil ca *Iulia* să mai ajungă în posesiunea banilor câștigați.

— **Călcarea promisiunii de căsătorie.** Ce înseamnă în America ca să nu îți promisiunea de a lua pe cine-va căsătorie e cunoscut tuturor.

Iată însă că ni-se comunică un fapt ca dezmente toate rigorile pe cari le știam cu toții cu privire la acest punct.

O d-șoară *Olga Landsdorf*, o cântăreață din Viena, dădu în judecată pe bogatul avocat american *Franklin M. Olds*.

Această fată frumoasă, de care ziarele scriu că ar fi o aparițiune cerească, cu părul de un blond tizian, ochii negri ca și cărbunile și pe lângă asta, un nas micuț, cerea dela *Mr. Olds* care despăgubire pentru-că își calcase promisiunea de a o lua în căsătorie, suma de 24.000 dolari, adică 125.000 franci.

Avocatul îi făcuse în Martie trecut propunerea de a o lua în căsătorie; puțin după aceasta d-șoara *Landsdorf* plecă în Europa spre a face o cură medicală și de Crăciun trebuia să se celebreze cu mare pompă căsătoria.

Cu puțin înainte însă mirele propuse fetei ca să se cunune în tăcere într'o mică bisericuță; aceasta nu era pe placul frumoasei fete și refuză, după care *Mr. Olds* dispăru și artista nu mai află nimic despre el, decât că cu trei zile după refuzul ei, s'ar fi căsătorit cu o d-ră *Clarisse Agrile*.

Apărătorul acuzatului, care se prezintă armat cu multe scrisori și telegrame, arată că d-ra *Landsdorf* abuzase prea mult de banii mirelui ei, că r fi luat o sumă frumoasă când plecase în Europa, pe care o întrebuițase la facerea tru-soului ei.

Jurații nu dădură dreptate frumoasei fete și, prin aceasta, ni-se dovedește că faimoasele pedepse cari au loc când nu teții de cuvânt în America, nu mai sunt decât niște legende.

— **Contesa Lónyay pe deplin restaurată.** Din Salso-Maggiore, unde fosta moștenitoare de tron, contesa *Lónyay* a petrecut tot timpul convalescenței, se vestește, că acum fiind pe deplin sănătoasă, va părăsi locul de cură și va veni acasă la moșia sa din Ungaria.

— **Inmormântarea lui Stanley.** Corpul lui *Stanley* cu toată probabilitatea va fi înmormântat pe moșia sa din comuna *Pirbright* și astfel dorinței sale din urmă de a fi depus spre etern repaus în domul *Westminster* lângă *Livingstone*, nu se va satisface. Anume abatia de *Westminster* nu consideră pe *Stanley* demn de această mare onoare, permite însă oficierea unui requiem pentru sufletul repausatului explorator, la care va participa regele *Eduard* și va fi reprezentat și regele *Belgiei*.

— **Balon explodă.** Din Paris vine vestea, că în urma unei exploziuni de balon, aproape 30 oameni au suferit leziuni, între aceștia sunt mulți, pentru cari nu este nici o speranță de a scăpa cu viața. Lucru ciudat, că răniții nu sunt

călătorii balonului, ci locuitorii unei case aproape de locul sinistrului. Cu toate că în partea cea mai mare ferestrele erau închise, detunătura puternică a spart toate geamurile, ear para a făcut mare pustiire printre mobile, pârjolind și persoanele, cari în acest moment se aflau în odăi.

— **Micadul și Almanahul dela Gotha.** În almanahul dela *Gotha* micadul *Muțșu-Hito* și familia sa nu figurează între domnitori, ci printre diplomați. Din cauza asta micadul a dispus să se scrie firmei editoare a almanahului *Perth* ca aceasta să pună și pe *Micad* și familia sa între diferiții domnitori ai pământului, având cel puțin atâta drept dacă nu ca ori-care monarh, apoi la tot casul același titlu de drept, ca și sultanul.

A apărut:

„**Moda nouă ilustrată**„, Nr. 18 (Anul II-lea) Care a apărut cu o deosebită variație de noi și elegante modele de toalete: costume tailleur, toalete de vară, bluze de etamină, toalete de plimbare de voal grenadina, toaletă ușoară, patru modele de robe-de-chambre cochetă, pălării de toate formele: canotier, toce, paletă pentru fetițe, etc.

Cronica Model, La atac (Impresii de Yvone), Crucea (Nuvelă de Radu D. Rossetti), Otravă, Dor, Iubire trecătoare (Poezii). Buduarul femeilor (Prăf de dinți. Infrumșetarea pielii). O intrigantă (nuvelă de d-na C. D.), File din Album (de *M-elle Irys* și *Margarette*), Prepararea Cremei, Infrumșetarea panglicilor vechi, Călcarea promisiunii de căsătorie. Biletul de lotărie pierdut, O moștenire ciudată, Poșta redacției, Poșta Medicului. Tipar gratis: Corsaj pentru fete tinere Premii pentru abonați și cititori *O pianină* în valoare de 1000 lei Prețul 20 bani Numărul.

— **Durere de stomac. Sgârșiri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apetit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului *Kossuth*.**

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelii, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept *»Senega.»* Prețul 1 cor. Se pot căpăta în farmacia la *»Maria Fecioară»* a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața *Boros-Béni* Nr. 15.

157

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gîngășă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă finerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sun la cerere espresă se retrimit.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al drului *Palócz*, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiențiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. *Palócz* vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de besică, de țevă, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secsuale femeștii. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. *Palócz* dela 10 ore în. a până la amiază).

Adresa: Dr. *Palócz* medic de spital, specialist adapesta VII, Kerepesi-ut 10.

100 bucăți

de

Propise de școală

cunoscută peste tot locul, costă una coroană, pe lângă trimiterea anticipativă a prețului plus porto poștal de 30 fileri expedițiunea se face franco sub legătură în blocuri tari pentru a fi scutite contra frîngerei: Dela 100—750 bucăți francarea se face pentru 72 fileri. Cu rambursă spesele de expedițiune sunt cu mult mai mari.

Biuroul de administrațiune al lui **Ingusz I és Fia.**

Arad

207

Intreprindere de mare însemnătate.

De sigur abia este acum om în Arad, care să nu se bucure de frumoasa întreprindere, cu care comerciantul *Fischer Simon* a câștigat sprijinul publicului celui mai distins. Depositul de ștofe bogat al lui *Fischer* este o instituțiune ce umple un mare gol în Arad. Și altă dată s'a ivit deci când și când între margini mai înguste atare nisuiță pentru a atrage atențiunea publicului elegant și în chestii de modă prea delicat, dar aceste nisuițe n'au fost capabile de un rezultat favorabil în privința asta pe nici un moment. Cât de mare progres înseamnă în privința asta prăvălia modernă de ștofe a lui *Fischer Simon*! Aici în adevăr se află ștofele cele mai fine și cele mai la modă, și că cât de mult corespunde asta realității dovedește faptul, că clienții lui *Fischer* cearcă prăvălia în urma recomandațiunii. Este adevăr incontestabil, că prăvălia strălucită din edificiul otelului central face impresie nespūsă asupra publicului, de a cărui încredere *Fischer Simon* în adevăr a binemeritat în măsură inexprimabilă.

Prăvălie de fer și deosebite instrumente

a

Fraților Berta

(Berta-Testvérek).

Arad, Andrásy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în *fererii pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang. Mașine (sparhert) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru ghiață.*

Arme Jerlah și Piper, puște pentru vînători. Monopol de vînzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra peronosporei pe lângă o garanță de 10 ani.

Instrumente de vierit etc,

Forfece engleze solingene veritabile, penetiiluri și briciuri.

Deposit exclusiv «AHOI».

Comandele din provincie se efectuesc pentru prețurile ieftine de zi. Nr. 22 1—50

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirlianu.

Bluze de vară de modă

după croiul recunoscut cel mai bun se află în mare cantitate

în casa de mărfuri pentru haine de dame

M. A. STERN. A R A D, Andrásy-tér
vis-a-vis de palatul minorilor.

226

ca împrumut pe amortisație cu

4%

oferim prin Institutele de băni de primul rang din Budapesta și străinătate până la $\frac{3}{4}$ a valorii la I. și II. loc dela 15—65 ani.

Credite personale!

Preoților, ofițerilor, oficianților de stat și privați, comercianților, industriașilor se acordă împrumuturi cu și fără garanți dela 1—15 ani culant și discret.

Convertiri de bancă la debitorii private.

MELLER LAJOS ÉS TÁRSAI

Comisie de bancă.

BUDAPEST, David-ntea 15. (Firma improtocolată.)

227

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, țuituri de ureche, bătăo-de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsie, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun seut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurderei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

206 3-

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femeii de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

CAFENEAUA DE ELITĂ.

Asztalos Sándor-utca.

Azi celebrul și cel mai destoinic umorist
PAUL JACK ca Funkelstein
dă o mare reprezentație

PAUL JACK

ca parodist de teatru.

PAUL JACK, ca veteran.

PAUL JACK,

... cele mai proaspete noutăți din Arad. ...

SURORILE DJELMA.

balerine maghiare italiene, franceze și ruse.

MICZI MILLA,

cântăreață-obasonetto.

BÉKEFY JOLÁN,

excentrixque

FENYVESI MATILD, cântăreață magh.

TAMÁSY JÓZSEF,

cântăreț maghiar.

Sâmbătă pășește pe scenă noua soc.

INCEPUTUL LA 8 ORE.

224

Cu stimă:

DIRECȚIUNEA.

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! Jahner-Crème fără grăsime. Nou!

Mai nou product higienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pielii.

Efectul indată fără exemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei neteziuni de marmor alb și finețe, care acū nicî prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzațiune însușită. Mai perfect pe terenul pentru îngrigirea înfrumșetării. Nesticăcios! În moment efect.

Pe timpul întrebuințării dispar peste galbene, bube de înferbințări, bubite, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii.

Netezește sbărcituri și semni de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o frumșeță frapantă și o culoare drăgostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime să poate mai virtos zina cu succes a se întrebuința. Nu conține nicî argint viu, nicî plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de orice aspreală și eseroită infuila cea mai binefăcătoare asupra pielii. La întrebuințarea Jahner-pomadeli trebuie mai întâi să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadeli se înaintază foarte esențial. 1 drb. 60 fileri.

Jahner pudră. Jahner-pudră este nedisputaver non plus ultra a tuturor pudrelor. Este un pudră pentru bal, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pielii, care are însușirea nu numai de a scoperi, ci este și absolut nesticăcios. Jahner-pudră este un product perfecționat, care în privința bunătății a fineței și a nepernișosității este asemenea oricărui pudră indigen și din țări externe. Pentru blondine să ia rosa sau alb; pentru brunete (chamois galbeniu) rosa sau alb. 1 șatula 1 coroană.

Jahner apă de gură. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apă de gură nu va avea nicî când dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate destul recomanda la carne burețioasă al dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 fileri.

Jahner pastă de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebuințează pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pastă de dinți fără săpun. 1 dosă 1 cor.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintază în mare măsură creșterea și contribuie hotărît la deplina înlăturare a mătreței din cap. 1 sticlă 1 coroană 60 fileri.

Jahner vâpșeală de păr. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai nou nesticăcios mijloc care indată după prima întrebuințare recăștigă culoare naturală a părului încăruntit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui etui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuințare de sigur nu să întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat ce culoare se pofteste (negru, brunet sau băl) pentru părul încăruntit. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul nu prea frumos băl, roșu și brunet să poate în timp foarte scurt băl-auriu colora. Apa blondina este pe deplin nesticăciosă, fluidul e fără culoare și miros, care nu colorează nicî pelea, dar nicî pânzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu să poate cu apa blondina colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vâpșeală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarrhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelei, contra gâdelării în ghit, catarrhului de plămâni, a respirației grele. 1 șatula 60 fileri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculi, Exudate, Ischias, Scrântirea unor membre, înțepenirea musculilor și coardelor chilavitudinilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curătesc sângele, iritează activitatea materilor și înaintază mișcarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alte betesuguri. 1 boită 80 fileri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încălzește rânza și sângele îngreoiat, depărtează acriciunea, flegma și ferea superfluă și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce înstuirea rânzei (stomachului) în mișcare nouă și esicită pofta la mâncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporește activitatea intestinelor, delătură ridicarea din stomach, amărăciunea, greața de cap și amețiala. 1 sticlă 80 fileri.

Unsoare de rie a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rie ci și la tot felul de excreșcenții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

141 12-16

Comandele să se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.

Temesvár-Fabric strada principală Nr. 70.

CORNEL TĂMĂȘDAN

neguțator de condimente, delicatose și ape minerale
în ARAD

Calea Arhiducelui Iosif Numărul 12.

Recomandă depositul său bogat arangeat, unde se poate căpăta: marfă colonială, delicatose, cea mai flăa teă din străinătate, rum, procurate din sursele cele mai renumite, tot felul de ape minerale, vinuri din patrie și străinătate, șampanie franceză și ungară, cognacuri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

— Sămănțe de sămănat de ale lui Mauthner. —

Pachetare gratuită. La cumpărare cu bani gata 20% rabat.

■ N-rul Telefonului 419. ■

158 15-20

**Cel mai estin isvor de cumpărare
în una din cele mai mari prăvălii de
Oroloage și giuvaricale
din Arad.**

1006 157-

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, strada Templon.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

"	"	"	dame	"	12	"	"
"	argint	"	bărbați	"	5	"	"
"	"	"	dame	"	6	"	"
"	"	"	oțel și nikel	"	2	"	"
Wecker				"	1.50	"	"

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Bathányi, p. Dózsa,

colț cu statua sf. Maria.

148 28-30

**Fabrică de lumină de
ceară artificială.**

Distinsă cu premiul statului și cu lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbină de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea On. Public și a On. preoțimii cu cele mai bune lumină de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.

Am onoarea a aduce la cunoștința m. on. public, că 1009 45-50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumșetare.

Ani îndelungați am lucrat în ateliere de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de-a putea corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primesc tot felul de lucrări de brânșă asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primesc estin mobilarea de locuințe în loc și provincă. La mutări primesc transportul mobilelor, precum și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri estine.

Reiner I. Gyula,

tapisier și împodobitor.